

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Henryk
Nazwisko: Czajkowski
Miejsce urodzenia: Wiechy-Wnory gm. Kobylin pow. Wysokie Mazowieckie
Data urodzenia: 28-11-1929
Imię ojca: Józef
Imię matki: Stefania
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Henryk Czajkowski pseud. "Zajac" (ur. 28 listopada 1929) figuruje jako "oskarzony" i "członek bandy AK" w aktach Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1945-1950 (figuruje jako członek 4-osobowej i nieaktywnej grupy młodocianych konspiratorów we wsi Wiechy-Wnory pow. Wysokie Mazowieckie - istniejącej od marca 1945). Akta zawierają także akta śledcze UB z PUBP w Wysokiem Maz. i WUBP w Białymstoku z lat 1945-1946 dotyczące aresztowanego (w dniu 15 listopada 1945) Henryka Czajkowskiego. Te akta śledcze zawierają między innymi protokoły przesłuchań ww. i protokół rewizji w jego domu. 16-letni wówczas Henryk Czajkowski pseud. "Zajac" został oskarżony o to, że w okresie od marca 1945 do chwili zatrzymania go (w dniu 15.11.1945) "brał udział w nielegalnej organizacji mającej na celu zmianę przemocą demokratycznego ustroju państwa", a w okresie od sierpnia 1944 do dnia zatrzymania "przechowywał bez zezwolenia władz broń palną", tj. znaleziony w sierpniu 1944 (na polu niedaleko rodzinnego domu) niemiecki karabin i 5 szt. amunicji. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 25 marca 1946 16-letni Henryk Czajkowski został za to skazany na 4 lata więzienia. Dokument zamieszczony na str. 40 stwierdza, że Henryk Czajkowski został zwolniony z więzienia w Koźminie Wielkopolskim dopiero w dniu 11 kwietnia 1947 (na podstawie ustawowej amnestii z 22 lutego 1947 i postanowienia wojskowego prokuratura w Białymstoku z dn. 26 marca 1947).	IPN Bi 212/513 (R. 100/46).	

Henryk Czajkowski pseud. "Cygan" występuje jako "członek bandy >Wiarusa<" (wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach śledczych UB z PUBP Łomża oraz WUBP w Białymstoku z lat 1948-1953. Sprawa ta dot. rozpracowania i planowanej likwidacji zbrojnego oddziału NZW pod dowództwem ppor. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus". Akta te zawierają m.in. protokoły przesłuchań osób "podejrzanych" i świadków, a także dwie charakterystyki oddziału "Wiarusa". Henryk Czajkowski pseud. "Cygan" występuje m.in. na str. 147 ww. akt (IPN Bi 011/22 t. 2) w kilkunastu opracowaniu UB datowanym 13 września 1951 pt. "charakterystyka bandy >Wiarusa<". Henryk Czajkowski figuruje w tym dokumencie jako "urodzony w 1929 r. we wsi Wiechy-Wnory pow. Wysokie Maz." członek tego partyzanckiego oddziału i "syn średniorolnego chłopca". Natomiast Henryk Czajkowski nie figuruje w zamieszczonym w tej charakterystyce spisie "aresztowanych i zlikwidowanych członków bandy >Wiarusa<".

IPN Bi 011/22 (161/IV) t. 2 i 4, IPN Bi 011/23 (161/IV/I) t. 1 i 2.

Henryk Czajkowski pseud. "Cygan" występuje jako "członek bandy >Wiarusa<" (wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami niepodległościowego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1951-1954. Akta te zawierają między innymi akta śledcze UB z PUBP w Wysokiem Maz. i WUBP w Białymstoku z lat 1951-1955. Są to akta dot. przede wszystkim śledztwa UB i prokuratury przeciwko Mieczysławowi Zalewskiemu (ur. dn. 28.06.1921, s. Czesława), Henrykowi Niecieckiemu pseud. "Orzeł" i innym członkom i współpracownikom partyzanckiego oddziału NZW pod dowództwem ppor. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus" - działającego na terenach powiatów Łomża i Wysokie Maz. w latach 1947-1952. Ww. akta śledcze zawierają między innymi protokoły przesłuchań osób "podejrzanych" i świadków, w których pojawia się nazwisko Henryka Czajkowskiego pseud. "Cygan". Ww. partyzant jest też wymieniany w "charakterystyce bandy >Wiarusa<" (na str. 103).

IPN Bi 212/4322 (Sr. 709/51).

Henryk Czajkowski pseud. "Cygan" występuje jako "członek bandy >Wiarusa<" w aktach KW MO w Białymstoku z roku 1976 zatytułowanych "Charakterystyka bandy terrorystyczno-rabunkowej >Wiarusa<". To opracowanie SB dot. partyzanckiego oddziału NZW pod dowództwem ppor. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus" i następnie chor. Kazimierza Wieczorkiewicza pseud. „Ordon” - działającego od maja 1947 do grudnia 1952 na terenach powiatów Łomża i Wysokie Mazowieckie. Zapisano w nim między innymi (na str. 31 w t. 2), że Henryk Czajkowski "w marcu 1945 r. wstąpił do AK i po złożeniu przysięgi na wierność organizacji otrzymał pseudonim >Zając< (...). W kwietniu 1949 r. dobrowolnie wstąpił do bandy >Wiarusa< (...), który nadał mu pseud. >Cygan< i przydzielił broń palną. W bandzie >Wiarusa< działał do 1951 r. Brał udział w zabójstwach i napadach terrorystyczno-rabunkowych na obiekty spółdzielcze i ludność cywilną. W 1951 r. (...) został zastrzelony".

IPN Bi 019/7 (1/7) t. 1-3.

Henryk Czajkowski pseud. "Zajac" figuruje w aktach Wydz. "C" KW MO w Białymstoku z lat 1986-1989 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 91". Ta "charakterystyka" dot. struktur i zbrojnych oddziałów Armii Krajowej/ Armii Krajowej Obywatelskiej w Obwodzie AK/ AKO Wysokie Mazowieckie krypt. "Lew nr 5"/ "Buraki nr 27" - działających w okresie od 1942 do września 1945 na obszarze powiatu Wysokie Mazowieckie. W kwestionariuszu dot. Henryka Czajkowskiego pseud. "Zajac" (w tomie 1) zapisano między innymi, iż ww."w marcu 1945 r. wstąpił do nielegalnej organizacji AK działającej na terenie powiatu Wysokie Mazowieckie. Za działalność organizacyjną w dniu 15.11.1945 r. (...) został aresztowany. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 25 marca 1946 r. został skazany na 4 lata więzienia".

IPN Bi 019/132 (2/62) t. 1.